

### 3.3 ความเหมาะสมและความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

กับการวัดและการประเมินผล

ส่วนที่ 1 การดูแลสุขภาพตนเองตามสภาพปัญหาของชุมชน

โรคติดต่อที่เป็นปัญหาของชุมชน

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. อธิบายถึงความสำคัญของโรคได้ถูกต้อง
2. ระบุสาเหตุที่ทำให้เกิดโรคได้ถูกต้อง
3. จำแนกอาการของโรคได้ถูกต้อง
4. บอกวิธีการป้องกันและรักษาพยาบาลโรคได้ถูกต้อง
5. สามารถที่จะนำหลักการป้องกันและรักษาพยาบาลโรคไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่าง

เหมาะสม

| การวัดและการประเมิน                                            | ระดับความเหมาะสม |     |         |      | ระดับความสอดคล้อง |          |             |          |
|----------------------------------------------------------------|------------------|-----|---------|------|-------------------|----------|-------------|----------|
|                                                                | มากที่สุด        | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด        | สอดคล้อง | ไม่สอดคล้อง | ไม่แน่ใจ |
| 1. แบบสอบถามความรู้และทักษะเรื่องโรคติดต่อที่เป็นปัญหาของชุมชน |                  |     |         |      |                   |          |             |          |
| 2. สังเกตความสนใจในการซักถาม                                   |                  |     |         |      |                   |          |             |          |

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

### ข. โรคเรื้อรังที่เป็นปัญหาของชุมชน

#### จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. อธิบายถึงความสำคัญของโรคได้ถูกต้อง
2. ระบุสาเหตุที่ทำให้เกิดโรคได้ถูกต้อง
3. จำแนกอาการของโรคได้ถูกต้อง
4. บอกวิธีการป้องกันและรักษาพยาบาลโรคได้ถูกต้อง
5. สามารถที่จะนำหลักการป้องกันและรักษาพยาบาลโรคไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่าง

เหมาะสม

| การวัดและการประเมิน                                              | ระดับความเหมาะสม |     |         |      | ระดับความสอดคล้อง |          |             |          |
|------------------------------------------------------------------|------------------|-----|---------|------|-------------------|----------|-------------|----------|
|                                                                  | มากที่สุด        | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด        | สอดคล้อง | ไม่สอดคล้อง | ไม่แน่ใจ |
| 1. แบบสอบถามความรู้และทักษะเรื่องโรคเรื้อรังที่เป็นปัญหาของชุมชน |                  |     |         |      |                   |          |             |          |
| 2. สังเกตความสนใจในการซักถาม                                     |                  |     |         |      |                   |          |             |          |

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

### ค. การให้ยา

#### จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. ระบุชื่อยาสามัญประจำบ้านได้อย่างถูกต้อง
2. ระบุวิธีการให้ยาได้อย่างถูกต้อง
3. ปฏิบัติตนในเรื่องการเลือกให้ยาได้อย่างถูกต้อง
4. สามารถที่จะนำวิธีการเลือกให้ยาที่เหมาะสมไปใช้ในชีวิตประจำวัน

| การวัดและการประเมิน                       | ระดับความเหมาะสม |     |         |      | ระดับความสอดคล้อง |          |             |          |
|-------------------------------------------|------------------|-----|---------|------|-------------------|----------|-------------|----------|
|                                           | มากที่สุด        | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด        | สอดคล้อง | ไม่สอดคล้อง | ไม่แน่ใจ |
| 1. แบบสอบถามความรู้และทักษะเรื่องการใช้ยา |                  |     |         |      |                   |          |             |          |
| 2. สังเกตความสนใจในการซักถาม              |                  |     |         |      |                   |          |             |          |

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

### ง. การเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร

#### จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. บอกลักษณะทั่วไปของผลิตภัณฑ์อาหารชนิดต่างๆได้
2. ระบุลักษณะของภาชนะบรรจุอาหารที่ปลอดภัยได้
3. ระบุฉลากผลิตภัณฑ์อาหารได้อย่างถูกต้อง
4. เลือกซื้อผลิตภัณฑ์ได้อย่างถูกต้อง
5. สามารถที่จะนำวิธีการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหารไปใช้ในชีวิตประจำวัน

| การวัดและการประเมิน                                         | ระดับความเหมาะสม |     |         |      | ระดับความสอดคล้อง |          |             |          |
|-------------------------------------------------------------|------------------|-----|---------|------|-------------------|----------|-------------|----------|
|                                                             | มากที่สุด        | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด        | สอดคล้อง | ไม่สอดคล้อง | ไม่แน่ใจ |
| 1. แบบสอบถามความรู้และทักษะเรื่องการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร |                  |     |         |      |                   |          |             |          |
| 2. สังเกตความสนใจในการซักถาม                                |                  |     |         |      |                   |          |             |          |

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

### จ. การป้องกันอันตรายจากสารเคมีทางการเกษตร

#### จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. บอกชนิดของสารเคมีที่ใช้ทางการเกษตรได้ถูกต้อง
2. อธิบายถึงอันตรายจากการใช้สารเคมีทางการเกษตรได้
3. บอกวิธีการใช้สารเคมีทางการเกษตรที่ปลอดภัยได้ถูกต้อง
4. บอกวิธีการปฐมพยาบาลเมื่อได้รับสารเคมีได้ถูกต้อง
5. เลือกใช้สารเคมีได้ตรงกับปัญหาทางการเกษตร
6. สามารถที่จะนำวิธีการป้องกันอันตรายจากสารเคมีทางการเกษตรไปใช้ในชีวิตประจำวัน

#### ประจำวัน

| การวัดและการประเมิน                                                      | ระดับความเหมาะสม |     |         |      | ระดับความสอดคล้อง |          |             |          |
|--------------------------------------------------------------------------|------------------|-----|---------|------|-------------------|----------|-------------|----------|
|                                                                          | มากที่สุด        | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด        | สอดคล้อง | ไม่สอดคล้อง | ไม่แน่ใจ |
| 1. แบบสอบถามความรู้และทักษะเรื่อง การป้องกันอันตรายจากสารเคมีทางการเกษตร |                  |     |         |      |                   |          |             |          |
| 2. สังเกตความสนใจในการซักถาม                                             |                  |     |         |      |                   |          |             |          |

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

## ส่วนที่ 2 วิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ

### ก. การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีปากต่อปาก

#### จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. บอกประโยชน์และเวลา/สถานการณ์ที่เหมาะสมในการนำเอาวิธีการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีปากต่อปากไปใช้

2. ระบุวิธีการเตรียมการก่อนการถ่ายทอดความรู้ได้อย่างถูกต้อง

3. ปฏิบัติการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีปากต่อปากได้อย่างถูกต้อง

4. บอกวิธีการประเมินผลการถ่ายทอดความรู้ได้ถูกต้อง

5. สามารถที่จะนำวิธีการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีปากต่อปากไปใช้อย่างเหมาะสม

| การวัดและการประเมิน                                                 | ระดับความเหมาะสม |     |         |      | ระดับความสอดคล้อง |          |             |          |
|---------------------------------------------------------------------|------------------|-----|---------|------|-------------------|----------|-------------|----------|
|                                                                     | มากที่สุด        | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด        | สอดคล้อง | ไม่สอดคล้อง | ไม่แน่ใจ |
| 1. แบบทดสอบความรู้และทักษะเรื่อง การ ถ่ายทอดความรู้โดยวิธีปากต่อปาก |                  |     |         |      |                   |          |             |          |
| 2. สังเกตความสนใจในการปฏิบัติกิจกรรม                                |                  |     |         |      |                   |          |             |          |

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

## ข. การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการประชุมกลุ่ม

### จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. บอกประโยชน์และเวลา/สถานการณ์ที่เหมาะสมในการนำเอาวิธีการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการประชุมกลุ่ม
2. ระบุวิธีการเตรียมการก่อนการถ่ายทอดความรู้ได้อย่างถูกต้อง
3. ปฏิบัติการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการประชุมกลุ่มได้อย่างถูกต้อง
4. บอกวิธีการประเมินผลการถ่ายทอดความรู้ได้ถูกต้อง
5. สนใจที่จะนำวิธีการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการประชุมกลุ่มไปใช้อย่างเหมาะสม

| การวัดและการประเมิน                                                    | ระดับความเหมาะสม |     |         |      | ระดับความสอดคล้อง |          |             |          |
|------------------------------------------------------------------------|------------------|-----|---------|------|-------------------|----------|-------------|----------|
|                                                                        | มากที่สุด        | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด        | สอดคล้อง | ไม่สอดคล้อง | ไม่แน่ใจ |
| 1. แบบทดสอบความรู้และทักษะเรื่องการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการประชุมกลุ่ม |                  |     |         |      |                   |          |             |          |
| 2. สังเกตความสนใจในการปฏิบัติกิจกรรม                                   |                  |     |         |      |                   |          |             |          |

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

### ค. การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดหอกระจายข่าว

#### จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. บอกประโยชน์และเวลา/สถานการณ์ที่เหมาะสมในการนำเอาวิธีการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดหอกระจายข่าว

2. ระบุวิธีการเตรียมการก่อนการถ่ายทอดความรู้ได้อย่างถูกต้อง

3. ปฏิบัติการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดหอกระจายข่าวได้อย่างถูกต้อง

4. บอกวิธีการประเมินผลการถ่ายทอดความรู้ได้ถูกต้อง

5. สามารถที่จะนำวิธีการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดหอกระจายข่าวไปใช้อย่าง

เหมาะสม

| การวัดและการประเมิน                                                        | ระดับความเหมาะสม |     |         |      | ระดับความสอดคล้อง |          |             |          |
|----------------------------------------------------------------------------|------------------|-----|---------|------|-------------------|----------|-------------|----------|
|                                                                            | มากที่สุด        | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด        | สอดคล้อง | ไม่สอดคล้อง | ไม่แน่ใจ |
| 1. แบบทดสอบความรู้และทักษะเรื่องการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดหอกระจายข่าว |                  |     |         |      |                   |          |             |          |
| 2. สังเกตความสนใจในการปฏิบัติกิจกรรม                                       |                  |     |         |      |                   |          |             |          |

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

### ง. การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดบอร์ดความรู้

#### จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. บอกประโยชน์และเวลา/สถานการณ์ที่เหมาะสมในการนำเอาวิธีการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดบอร์ดความรู้
2. ระบุวิธีการเตรียมการก่อนการถ่ายทอดความรู้ได้อย่างถูกต้อง
3. ปฏิบัติการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดบอร์ดความรู้ได้อย่างถูกต้อง
4. บอกวิธีการประเมินผลการถ่ายทอดความรู้ได้อย่างถูกต้อง
5. สนใจที่จะนำวิธีการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดบอร์ดความรู้ไปใช้อย่างเหมาะสม

| การวัดและการประเมิน                                                        | ระดับความเหมาะสม |     |         |      | ระดับความสอดคล้อง |          |             |          |
|----------------------------------------------------------------------------|------------------|-----|---------|------|-------------------|----------|-------------|----------|
|                                                                            | มากที่สุด        | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด        | สอดคล้อง | ไม่สอดคล้อง | ไม่แน่ใจ |
| 1. แบบทดสอบความรู้และทักษะเรื่องการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดบอร์ดความรู้ |                  |     |         |      |                   |          |             |          |
| 2. สังเกตความสนใจในการปฏิบัติกิจกรรม                                       |                  |     |         |      |                   |          |             |          |

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

### จ. การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการพูดในที่ชุมชน

#### จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. บอกประโยชน์และเวลา/สถานการณ์ที่เหมาะสมในการนำเอาวิธีการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการพูดในที่ชุมชน

2. ระบุวิธีการเตรียมการก่อนการถ่ายทอดความรู้ได้อย่างถูกต้อง

3. ปฏิบัติการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการพูดในที่ชุมชนได้อย่างถูกต้อง

4. บอกวิธีการประเมินผลการถ่ายทอดความรู้ได้อย่างถูกต้อง

5. สนใจที่จะนำวิธีการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการพูดในที่ชุมชนไปใช้อย่างเหมาะสม

| การวัดและการประเมิน                                                      | ระดับความเหมาะสม |     |         |      | ระดับความสอดคล้อง |          |             |          |
|--------------------------------------------------------------------------|------------------|-----|---------|------|-------------------|----------|-------------|----------|
|                                                                          | มากที่สุด        | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด        | สอดคล้อง | ไม่สอดคล้อง | ไม่แน่ใจ |
| 1. แบบทดสอบความรู้และทักษะเรื่องการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการพูดในที่ชุมชน |                  |     |         |      |                   |          |             |          |
| 2. สังเกตความสนใจในการปฏิบัติกิจกรรม                                     |                  |     |         |      |                   |          |             |          |

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

**หลักสูตรฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน  
เรื่องการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ**

## สารบัญ

|                      | หน้า |
|----------------------|------|
| หลักการ              | 202  |
| จุดมุ่งหมาย          | 202  |
| เนื้อหาสาระ          | 203  |
| กิจกรรมการฝึกอบรม    | 204  |
| การวัดผลและประเมินผล | 207  |
| เอกสารประกอบหลักสูตร | 208  |

### หลักการ

หลักสูตรการฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเรื่องการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ มีหลักการสำคัญดังนี้

1. เป็นการฝึกอบรมสำหรับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านทุกกลุ่มอายุ และระดับการศึกษา
2. เป็นการฝึกอบรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ในการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพแก่ชาวบ้าน
3. เป็นหลักสูตรฝึกอบรมที่เน้นวิธีการหลากหลายในการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

### จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ และทักษะในการดูแลสุขภาพตนเองตามสภาพปัญหาของชุมชน
2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ และทักษะในการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ

### จุดประสงค์เฉพาะ แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ

1. จุดประสงค์เฉพาะด้านความรู้ และทักษะในการดูแลสุขภาพตนเองตามสภาพปัญหาของชุมชน
  - 1.1 เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ และทักษะในการดูแลสุขภาพตนเองในเรื่องโรคติดต่อที่เป็นปัญหาของชุมชน
  - 1.2 เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ และทักษะในการดูแลสุขภาพตนเองในเรื่องโรคเรื้อรังที่เป็นปัญหาของชุมชน
  - 1.3 เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ และทักษะในการดูแลสุขภาพตนเองในเรื่องการไชยา
  - 1.4 เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ และทักษะในการดูแลสุขภาพตนเองในเรื่องการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร
  - 1.5 เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ และทักษะในการดูแลสุขภาพตนเองในเรื่องการป้องกันอันตรายจากสารเคมีทางการเกษตร

## 2. จุดประสงค์เฉพาะด้านความรู้ และทักษะในการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ

- 2.1 เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ และทักษะในการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพโดยวิธีปากต่อปาก
- 2.2 เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ และทักษะในการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพโดยวิธีการประชุมกลุ่ม
- 2.3 เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ และทักษะในการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพโดยวิธีจัดหออกระจ่ายข่าว
- 2.4 เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ และทักษะในการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพโดยวิธีการจัดบอร์ดความรู้
- 2.5 เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ และทักษะในการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพโดยวิธีการพูดในที่ชุมชน

## เนื้อหาสาระ

หลักสูตรการฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเรื่องการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ จะเป็นการสอนเพื่อมุ่งให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ 2 ด้าน คือ ด้านความรู้ และด้านทักษะในการดูแลและสุขภาพตนเอง ตลอดจนถ่ายทอดความรู้ในการดูแลสุขภาพตนเองให้แก่ผู้อื่นได้ ซึ่งจะส่งผลให้คนในชุมชนมีสุขภาพดี ดังนั้น เนื้อหาสาระของหลักสูตรการฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านจึงแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

### ส่วนที่ 1 การดูแลสุขภาพตนเองตามสภาพปัญหาของชุมชน ประกอบด้วย

- 1.1 โรคติดต่อที่เป็นปัญหาของชุมชน
- 1.2 โรคเรื้อรังที่เป็นปัญหาของชุมชน
- 1.3 การใช้ยา
- 1.4 การเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร
- 1.5 การป้องกันอันตรายสารเคมีทางการเกษตร

### ส่วนที่ 2 วิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ ประกอบด้วย

- 2.1 การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีปากต่อปาก
- 2.2 การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการประชุมกลุ่ม
- 2.3 การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดหออกระจ่ายข่าว
- 2.4 การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการพูดในที่ชุมชน
- 2.5 การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดบอร์ดความรู้

## กิจกรรมการฝึกอบรม

### 1. วิธีการฝึกอบรม

#### ส่วนที่ 1 การดูแลสุขภาพตนเองตามสภาพปัญหาของชุมชน

เนื้อหาในส่วนนี้แบ่งออกเป็น 5 เรื่อง คือ โรคติดต่อที่เป็นปัญหาของชุมชน โรคเรื้อรังที่เป็นปัญหาของชุมชน การใช้ยา การเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร และการป้องกันอันตรายจากสารเคมีทางการเกษตร

ความรู้เรื่องโรคติดต่อที่เป็นปัญหาของชุมชน จะเป็นการบรรยายความรู้เรื่องโรคติดต่อที่เป็นปัญหาของชุมชนอย่างคร่าวๆ แล้วให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมซักถามปัญหาที่สงสัย เนื้อหาจะประกอบด้วย ปัญหาและอันตรายที่เกิดจากโรค สาเหตุของโรค อาการของโรค การป้องกันและรักษา โดยจะเน้นเนื้อหาในเรื่องการป้องกันและรักษา ซึ่งจะเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพตนเอง

ความรู้เรื่องโรคเรื้อรังที่เป็นปัญหาของชุมชน จะเป็นการบรรยายความรู้เรื่องโรคเรื้อรังที่เป็นปัญหาของชุมชนอย่างคร่าวๆ แล้วให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมซักถามปัญหาที่สงสัย เนื้อหาจะประกอบด้วย ปัญหาและอันตรายที่เกิดจากโรค สาเหตุของโรค อาการของโรค การป้องกันและรักษา โดยจะเน้นเนื้อหาในเรื่องการป้องกันและรักษา ซึ่งจะเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพตนเอง

ความรู้เรื่องการใช้ยา เนื้อหาจะเป็นการบรรยายเรื่องยาสามัญประจำบ้าน และข้อแนะนำการใช้ยา แล้วให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมซักถามปัญหาที่สงสัย

ความรู้เรื่องการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร เนื้อหาจะเป็นการบรรยายและสาธิตเกี่ยวกับการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ประเภทอาหารกระป๋อง ผลิตภัณฑ์นม น้ำส้มสายชู น้ำปลา ซอส และผงชูรส โดยเนื้อหาจะเน้นเกี่ยวกับวิธีการเลือกซื้อที่ถูกต้อง แล้วให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมซักถามปัญหาที่สงสัย

ความรู้เรื่องการป้องกันอันตรายจากสารเคมีทางการเกษตร เนื้อหาจะเป็นการบรรยายเกี่ยวกับชนิดของสารเคมี อันตราย วิธีการใช้ วิธีการเลือกใช้และการปฐมพยาบาลเมื่อได้รับสารเคมี โดยเนื้อหาจะเน้นเรื่องอันตราย วิธีการใช้ และวิธีการเลือกใช้

#### ส่วนที่ 2 วิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ

ในส่วนนี้จะเกี่ยวข้องกับวิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ ประกอบด้วย 5 วิธี คือ การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีปากต่อปาก การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการประชุมกลุ่ม การถ่ายทอด

ความรู้โดยวิธีการจัดหอกระจายข่าว การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการพูดในที่ชุมชน และการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดบอร์ดความรู้

การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการปากต่อปาก เนื้อหาจะเป็นเรียนการสอนที่ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ปฏิบัติตามสถานการณ์ที่ได้สมมุติขึ้น เมื่อปฏิบัติครบทุกคนแล้ว จะให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมวิพากษ์ข้อดีและข้อเสีย รวมทั้งการนำไปใช้จริงของการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการปากต่อปาก เสร็จแล้ววิทยากรประจำกลุ่มจะบรรยายสรุปเนื้อหาของวิธีการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการปากต่อปาก

การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการประชุมกลุ่ม เนื้อหาจะเป็นการบรรยายวิธีการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการประชุมกลุ่ม เสร็จแล้วให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทดลองจัดประชุมกลุ่ม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมวิพากษ์วิธีการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการประชุม เสร็จแล้ววิทยากรประจำกลุ่มจะสรุปเนื้อหาอีกครั้ง

การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดหอกระจายข่าว เนื้อหาจะเป็นการบรรยายวิธีการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดหอกระจายข่าว เสร็จแล้วให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทดลองจัดหอกระจายข่าว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมวิพากษ์วิธีการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดหอกระจายข่าว เสร็จแล้ววิทยากรประจำกลุ่มจะสรุปเนื้อหาอีกครั้ง

การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการพูดในที่ชุมชน เนื้อหาจะเป็นการบรรยายวิธีการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการพูดในที่ชุมชน เสร็จแล้วให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทดลองพูดในที่ชุมชน ผู้เข้ารับการฝึกอบรมวิพากษ์วิธีการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการพูดในที่ชุมชน เสร็จแล้ววิทยากรประจำกลุ่มจะสรุปเนื้อหาอีกครั้ง

การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดบอร์ดความรู้ เนื้อหาจะเป็นการบรรยายวิธีการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดบอร์ดความรู้ เสร็จแล้วให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทดลองจัดบอร์ดความรู้ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมวิพากษ์วิธีการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดบอร์ดความรู้ เสร็จแล้ววิทยากรประจำกลุ่มจะสรุปเนื้อหาอีกครั้ง

## 2. ระยะเวลาในการใช้หลักสูตร

หลักสูตรฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเรื่องการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ ใช้เวลา 2 วัน ดังนี้

| เนื้อหาสาระ                                    | ระยะเวลา |         |         | หมายเหตุ                                   |
|------------------------------------------------|----------|---------|---------|--------------------------------------------|
|                                                | ทฤษฎี    | ปฏิบัติ | รวม     |                                            |
| 1. โรคติดต่อที่เป็นปัญหาของชุมชน               | 30 นาที  |         | 30 นาที | วิทยาการศึกษาด้วยตนเองอย่างน้อย 1 สัปดาห์  |
| 2. โรคเรื้อรังที่เป็นปัญหาของชุมชน             | 30 นาที  |         | 30 นาที |                                            |
| 3. การใช้ยา                                    | 45 นาที  |         | 45 นาที |                                            |
| 4. การเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร                  | 45 นาที  |         | 45 นาที |                                            |
| 5. การป้องกันอันตรายจากสารเคมีทางการเกษตร      | 30 นาที  |         | 30 นาที |                                            |
| 6. วิธีการถ่ายทอดความรู้                       |          |         |         | ฝึกอบรมด้วยวิธีการเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ |
| 6.1 การฝึกปฏิบัติการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ 1 | 10 นาที  | 1 ชม.   | 1 ชม.   |                                            |
| 6.2 การฝึกปฏิบัติการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ 2 | 10 นาที  | 20 นาที | 30 นาที |                                            |
| 6.3 การฝึกปฏิบัติการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ 3 | 10 นาที  | 1 ชม.   | 1 ชม.   |                                            |
| 6.4 การฝึกปฏิบัติการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ 4 | 10 นาที  | 20 นาที | 30 นาที |                                            |
| 6.5 การฝึกปฏิบัติการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ 5 | 10 นาที  | 1 ชม.   | 1 ชม.   |                                            |
|                                                | 10 นาที  | 20 นาที | 30 นาที |                                            |
|                                                |          |         |         |                                            |
|                                                |          |         |         |                                            |
|                                                |          |         |         |                                            |

## 3. แนวทางการดำเนินการฝึกอบรม

การฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเรื่องการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพตามหลักสูตรที่เขียนขึ้นนี้ ต้องมีความพร้อมทั้งทางด้านวิทยากร สถานที่ งบประมาณ และความร่วมมือของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่จะเข้ารับการฝึกอบรม เนื่องจากเป็นหลักสูตรที่เน้นความหลากหลายในการวิธีการเรียนรู้ เพื่อที่จะให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมไม่เกิดความเบื่อหน่ายในการฝึกอบรม ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพของการฝึกอบรม ทำให้ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมสามารถ

นำความรู้และประสบการณ์จากการฝึกอบรมไปถ่ายทอดความรู้ให้แก่ชาวบ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

อีกประการหนึ่งวิทยากรจำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมาแล้ว จึงจะสามารถทำให้การดำเนินการฝึกอบรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การเรียนรู้และประสบการณ์จะเกิดขึ้นได้ขึ้นอยู่กับความตั้งใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมและความสามารถของวิทยากร หากทั้ง 2 ประการนี้สามารถดำเนินไปด้วยกันได้ดี ผลของการฝึกอบรมก็จะส่งผลต่อชุมชนและงานสาธารณสุขมูลฐานอื่น ๆ ของชุมชนต่อไป

### การวัดผลและประเมินผลการอบรม

การวัดผลและประเมินผลการฝึกอบรมจากการใช้หลักสูตรฝึกอบรม มีการประเมิน 3 ด้าน ดังนี้

1. การประเมินปฏิกิริยา เป็นแบบสอบถามความเหมาะสมของหลักสูตรการฝึกอบรม โดยให้สอบถามผู้เข้ารับการฝึกอบรม

2. การประเมินการเรียนรู้ เป็นแบบสอบถามและแบบทดสอบที่ใช้ถามผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยแบ่งออกเป็น 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบทดสอบความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพที่เป็นปัญหาของชุมชน และวิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ มีลักษณะเป็นแบบทดสอบชนิด 4 ตัวเลือก ใช้ทดสอบก่อนและหลังกิจกรรมการฝึกอบรม

ชุดที่ 2 แบบสอบถามทักษะในเรื่องการดูแลสุขภาพที่เป็นปัญหาของชุมชน และวิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ มีลักษณะเป็นแบบทดสอบ 4 ตัวเลือก ใช้ทดสอบก่อนและหลังกิจกรรมการฝึกอบรม

3. การประเมินพฤติกรรม ใช้สอบถามและสัมภาษณ์หลังจากการอบรมเสร็จสิ้นแล้ว 3 เดือน ให้สอบถามประชาชนในพื้นที่ที่มีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่ผ่านการฝึกอบรม โดยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

ซึ่งผลการประเมินทั้งหมดจะนำมาวิเคราะห์ และสรุปผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

เอกสารประกอบหลักสูตร  
หลักสูตรฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน  
เรื่องการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ

**สารบัญ**

|                                     | หน้า |
|-------------------------------------|------|
| ขอบข่ายเนื้อหาวิชาในการฝึกอบรม..... | 210  |
| แผนการใช้หลักสูตร.....              | 220  |
| แนวทางการดำเนินการฝึกอบรม.....      | 230  |

## ขอขยายเนื้อหาวิชาในการฝึกอบรม

### ส่วนที่ 1 การดูแลสุขภาพตนเองตามสภาพปัญหาของชุมชน

#### 1. โรคติดต่อที่เป็นปัญหาของชุมชน

##### วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ และทักษะในการดูแลสุขภาพตนเองในเรื่องโรคติดต่อที่เป็นปัญหาของชุมชน

##### เนื้อหา

เป็นโรคติดต่อที่พบในชุมชน ได้แก่ โรคอุจจาระร่วง โรคหวัดและโรคที่เกี่ยวข้องจากหวัด และใช้เลือดออก เนื้อหาจะประกอบไปด้วย

1. ปัญหาและอันตรายที่เกิดจากโรค
2. สาเหตุของโรค
3. อาการของโรค
4. การป้องกันและรักษา

##### กิจกรรม

1. การทดสอบความรู้ก่อนบรรยาย
2. การบรรยายความรู้เรื่องโรคติดต่อที่เป็นปัญหาของชุมชน
3. การทดสอบความรู้หลังการบรรยาย

##### ระยะเวลา

การบรรยายใช้เวลา 25 นาที ชักถาม 5 นาที

##### สื่อการสอน

1. แผ่นใสประกอบคำบรรยาย
2. ภาพพลิกประกอบคำบรรยาย
3. เอกสารประกอบการฝึกอบรม

##### การประเมินผล

1. จากการทดสอบก่อนและหลังการบรรยาย
2. การสังเกตความสนใจ และการซักถามของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

## 2. โรคเรื้อรังที่เป็นปัญหาของชุมชน

### วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ และทักษะในการดูแลสุขภาพตนเองในเรื่องโรคเรื้อรังที่เป็นปัญหาของชุมชน

### เนื้อหา

เป็นโรคเรื้อรังที่พบในชุมชน ได้แก่ โรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง และโรคหัวใจ เนื้อหาจะประกอบไปด้วย

1. ปัญหาและอันตรายที่เกิดจากโรค
2. สาเหตุของโรค
3. อาการของโรค
4. การป้องกันและรักษา

### กิจกรรม

1. การทดสอบความรู้ก่อนบรรยาย
2. การบรรยายความรู้เรื่องโรคเรื้อรังที่เป็นปัญหาของชุมชน
3. การทดสอบความรู้หลังการบรรยาย

### ระยะเวลา

การบรรยายใช้เวลา 25 นาที ชักถาม 5 นาที

### สื่อการสอน

1. แผ่นใสประกอบคำบรรยาย
2. ภาพพลิกประกอบคำบรรยาย
3. เอกสารประกอบการฝึกอบรม

### การประเมินผล

1. จากการทดสอบก่อนและหลังการบรรยาย
2. การสังเกตความสนใจ และการซักถามของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

### 3. การใช้ยา

#### วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ และทักษะในการดูแลสุขภาพตนเองในเรื่องการใช้ยา

#### เนื้อหา

1. ความรู้เกี่ยวกับยาสามัญประจำบ้าน
2. การปฏิบัติตนในการเลือกใช้ยา

#### กิจกรรม

1. การทดสอบความรู้ก่อนบรรยาย
2. การบรรยายความรู้เรื่องการใช้ยา
3. การทดสอบความรู้หลังการบรรยาย

#### ระยะเวลา

การบรรยายใช้เวลา 25 นาที ชักถาม 5 นาที

#### สื่อการสอน

1. แผ่นใสประกอบคำบรรยาย
2. ภาพพลิกประกอบคำบรรยาย
3. ตัวอย่างยาประเภทต่างๆ
4. เอกสารประกอบการฝึกอบรม

#### การประเมินผล

1. จากการทดสอบก่อนและหลังการบรรยาย
2. การสังเกตความสนใจ และการซักถามของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

#### 4. การเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร

##### วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ และทักษะในการดูแลสุขภาพตนเองในเรื่องการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร

##### เนื้อหา

เนื้อหาจะประกอบไปด้วย การเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ประเภทอาหารกระป๋อง ผลิตภัณฑ์นม น้ำดื่มสายชู น้ำปลา ซอส และผงชูรส โดยมีขอบเขตของแต่ละเนื้อหา ดังนี้

1. ลักษณะทั่วไปของผลิตภัณฑ์
2. ภาชนะบรรจุผลิตภัณฑ์อาหารที่ถูกต้อง
3. ฉลากผลิตภัณฑ์อาหารที่ถูกต้อง

##### กิจกรรม

1. การทดสอบความรู้ก่อนบรรยาย
2. การบรรยายความรู้เรื่องการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร
3. การทดสอบความรู้หลังการบรรยาย

##### ระยะเวลา

การบรรยายใช้เวลา 40 นาที ชักถาม 5 นาที

##### สื่อการสอน

1. แผ่นใสประกอบคำบรรยาย
2. ภาพพลิกประกอบคำบรรยาย
3. ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ของแท้ และเทียม
4. เอกสารประกอบการฝึกอบรม

##### การประเมินผล

1. จากการทดสอบก่อนและหลังการบรรยาย
2. การสังเกตความสนใจ และการซักถามของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

## 5. การป้องกันอันตรายจากสารเคมีทางการเกษตร

### วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ และทักษะในการดูแลสุขภาพตนเองในเรื่อง การป้องกันอันตรายจากสารเคมีทางการเกษตร

### เนื้อหา

1. ชนิดของสารเคมีทางการเกษตร
2. อันตรายจากการใช้สารเคมีทางการเกษตร
3. วิธีการใช้สารเคมีทางการเกษตร
4. การปฐมพยาบาลเมื่อได้รับสารเคมี

### กิจกรรม

1. การทดสอบความรู้ก่อนบรรยาย
2. การบรรยายความรู้เรื่อง การป้องกันอันตรายจากสารเคมีทางการเกษตร
3. การทดสอบความรู้หลังการบรรยาย

### ระยะเวลา

การบรรยายใช้เวลา 25 นาที ชักถาม 5 นาที

### สื่อการสอน

1. แผ่นใสประกอบคำบรรยาย
2. ภาพพลิกประกอบคำบรรยาย
3. เอกสารประกอบการฝึกอบรม

### การประเมินผล

1. จากการทดสอบก่อนและหลังการบรรยาย
2. การสังเกตความสนใจ และการซักถามของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

## ส่วนที่ 2 วิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ

กิจกรรมการในส่วนที่ 2 นี้จะใช้วิธีการจัดการอบรมแบบศูนย์การเรียนรู้ ซึ่งจะประกอบไปด้วย 5 ศูนย์การเรียนรู้ ดังนี้

### ศูนย์การเรียนรู้ที่ 1 การถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ โดยวิธีปากต่อปาก

#### วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ และทักษะในการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพโดยวิธีปากต่อปาก

#### เนื้อหา

1. ความรู้เกี่ยวกับการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีปากต่อปาก ได้แก่ คำจำกัดความ และเวลา/สถานการณ์ที่จะนำวิธีการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีปากต่อปากไปใช้
2. ขั้นตอนในการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีปากต่อปาก ประกอบด้วย
  - ขั้นที่ 1 การเตรียมการสำหรับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
  - ขั้นที่ 2 ดำเนินการถ่ายทอดความรู้
  - ขั้นที่ 3 การประเมินผลการถ่ายทอดความรู้

#### กิจกรรม

กิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้จะเป็นกิจกรรมการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีปากต่อปาก ซึ่งผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนจะต้องได้การรับฝึกปฏิบัติ โดยการหมุนเวียนกันเป็นผู้ส่งข่าวสารตามใบกิจกรรมที่ได้รับมอบ และประเมินผลการส่งข่าวสารของตนเอง เสร็จแล้วจะเปิดโอกาสให้มีการวิพากษ์การส่งข่าวสารของสมาชิกกลุ่ม ส่วนวิทยากรจะมีหน้าที่สรุปเนื้อหาของวิธีการ

#### ระยะเวลา

เวลาในการปฏิบัติกิจกรรมคนละ 10 นาที รวม 6 คน 60 นาที การบรรยาย 10 นาที การวิพากษ์ 10 นาที และทดสอบความรู้ก่อนและหลังการปฏิบัติกิจกรรม 10 นาที รวม 1 ชั่วโมง 30 นาที

#### สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม

1. ใบกิจกรรม จำนวน 6 เรื่อง
2. เอกสารประกอบการฝึกอบรม
3. แผ่นพลิกเนื้อหาประจำศูนย์

#### การประเมินผล

1. การทดสอบก่อน และหลังการปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตความสนใจในปฏิบัติตามกิจกรรม และการซักถาม

## ศูนย์การเรียนรู้ 2 การถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ โดยวิธีการประชุมกลุ่ม วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ และทักษะในการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพโดยวิธี  
ประชุมกลุ่ม

### เนื้อหา

1. ความรู้เกี่ยวกับการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีประชุมกลุ่ม ได้แก่ คำจำกัดความ และ  
เวลา/สถานการณ์ที่จะนำวิธีการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีประชุมกลุ่มไปใช้
2. ขั้นตอนในการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีประชุมกลุ่ม ประกอบด้วย
  - ขั้นที่ 1 การเตรียมการสำหรับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
  - ขั้นที่ 2 ดำเนินการถ่ายทอดความรู้
  - ขั้นที่ 3 การประเมินผลการถ่ายทอดความรู้

### กิจกรรม

กิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้จะเป็นกิจกรรมการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีประชุมกลุ่ม ซึ่งผู้เข้า  
รับการฝึกอบรมทุกคนจะต้องได้การรับฝึกปฏิบัติ โดยการหมุนเวียนกันเป็นผู้ดำเนินการจัดประชุม  
ตามใบกิจกรรมที่ได้รับมอบจากวิทยากรประจำกลุ่ม และประเมินผลการจัดประชุมกลุ่มของตนเอง  
เสร็จแล้วจะเปิดโอกาสให้มีการวิพากษ์การจัดประชุมกลุ่มของสมาชิกกลุ่ม ส่วนวิทยากรจะมีหน้าที่  
สรุปเนื้อหาของวิธีการ

### ระยะเวลา

เวลาในการปฏิบัติกิจกรรมคนละ 10 นาที รวม 6 คน 60 นาที การบรรยาย 10 นาที  
การวิพากษ์ 10 นาที และทดสอบความรู้ก่อนและหลังการปฏิบัติกิจกรรม 10 นาที รวม 1 ชั่วโมง  
30 นาที

### สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม

1. ใบกิจกรรม จำนวน 6 เรื่อง
2. เอกสารประกอบการฝึกอบรม
3. แผ่นพลิกเนื้อหาประจำศูนย์

### การประเมินผล

1. การทดสอบก่อน และหลังการปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตความสนใจในปฏิบัติตามกิจกรรม และการซักถาม

### ศูนย์การเรียนรู้ 3 การถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ โดยวิธีการจัดหออกระจายข่าว วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ และทักษะในการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพโดยวิธีการจัดหออกระจายข่าว

#### เนื้อหา

1. ความรู้เกี่ยวกับการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดหออกระจายข่าวหรือหออกระจายข่าว ได้แก่ คำจำกัดความและเวลา/สถานการณ์ที่จะนำวิธีการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดหออกระจายข่าวไปใช้
2. ขั้นตอนในการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดหออกระจายข่าว ประกอบด้วย
  - ขั้นที่ 1 การเตรียมการสำหรับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
  - ขั้นที่ 2 ดำเนินการถ่ายทอดความรู้
  - ขั้นที่ 3 การประเมินผลการถ่ายทอดความรู้

#### กิจกรรม

กิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้จะเป็นกิจกรรมการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดหออกระจายข่าว ซึ่งผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนจะต้องได้การรับฝึกปฏิบัติ โดยการหมุนเวียนกันเป็นผู้จัดหออกระจายข่าวตามใบกิจกรรมที่ได้รับมอบและประเมินผลตนเอง เสร็จแล้วจะเปิดโอกาสให้มีการวิพากษ์การจัดหออกระจายข่าวของสมาชิกกลุ่ม ส่วนวิทยากรจะมีหน้าที่สรุปเนื้อหาของวิธีการระยะเวลา

เวลาในการปฏิบัติกิจกรรมคนละ 10 นาที รวม 6 คน 60 นาที การบรรยาย 10 นาที การวิพากษ์ 10 นาที และทดสอบความรู้ก่อนและหลังการปฏิบัติกิจกรรม 10 นาที รวม 1 ชั่วโมง 30 นาที

#### สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม

1. ใบกิจกรรม จำนวน 6 เรื่อง
2. เอกสารประกอบการฝึกอบรม
3. แผ่นพลิกเนื้อหาประจำศูนย์

#### วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรม

วิทยุเทป พร้อมไมโครโฟน 1 ชุด

#### การประเมินผล

1. การทดสอบก่อน และหลังการปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตความสนใจในปฏิบัติตามกิจกรรม และการซักถาม

## ศูนย์การเรียนรู้ที่ 4 การถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ โดยวิธีการจัดบอร์ดความรู้ วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ และทักษะในการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพโดยวิธีการจัดบอร์ดความรู้

### เนื้อหา

1. ความรู้เกี่ยวกับการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดบอร์ดความรู้ ได้แก่ คำจำกัดความ และเวลา/สถานการณ์ที่จะนำวิธีการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดบอร์ดความรู้ไปใช้
2. ขั้นตอนในการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดบอร์ดความรู้ ประกอบด้วย
  - ขั้นที่ 1 การเตรียมการสำหรับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
  - ขั้นที่ 2 ดำเนินการถ่ายทอดความรู้
  - ขั้นที่ 3 การประเมินผลการถ่ายทอดความรู้

### กิจกรรม

กิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้จะเป็นกิจกรรมการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดบอร์ดความรู้ ซึ่งผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนจะต้องได้การรับฝึกปฏิบัติ โดยการช่วยกันจัดบอร์ดความรู้ตาม ใบกิจกรรมที่ได้รับมอบจากวิทยากรประจำกลุ่ม และประเมินผลการจัดบอร์ดความรู้ของตนเอง เสร็จแล้วจะเปิดโอกาสให้มีการวิพากษ์การจัดบอร์ดความรู้ที่ได้ช่วยกันทำขึ้นมา ส่วนวิทยากรจะมีหน้าที่สรุปเนื้อหาของวิธีการ

### ระยะเวลา

เวลาในการปฏิบัติกิจกรรม 1 ชั่วโมง การบรรยาย 10 นาที วิพากษ์ 10 นาที และทดสอบความรู้ก่อนและหลังการปฏิบัติกิจกรรม 10 นาที รวม 1 ชั่วโมง 30 นาที

### สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม

1. ใบกิจกรรม จำนวน 6 เรื่อง
2. เอกสารประกอบการฝึกอบรม
3. แผ่นพลิกเนื้อหาประจำศูนย์

### วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรม

1. ไม้บรรทัด
2. ปากกาเคมี
3. กระดาษโปสเตอร์สีต่าง ๆ
4. ภาพที่เกี่ยวข้องกับใบกิจกรรม
5. กรรไกร
6. มีดคัตเตอร์
7. ดินสอ

### การประเมินผล

1. การทดสอบก่อน และหลังการปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตความสนใจในปฏิบัติตามกิจกรรม และการซักถาม

## ศูนย์การเรียนรู้ที่ 5 การถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ โดยวิธีการพูดในที่ชุมชน วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ และทักษะในการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพโดยวิธีการพูดในที่ชุมชน

### เนื้อหา

1. ความรู้เกี่ยวกับการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการพูดในที่ชุมชน ได้แก่ คำจำกัดความ และเวลา/สถานการณ์ที่จะนำวิธีการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการพูดในที่ชุมชนไปใช้
2. ขั้นตอนในการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการพูดในที่ชุมชน ประกอบด้วย
  - ขั้นที่ 1 การเตรียมการสำหรับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
  - ขั้นที่ 2 ดำเนินการถ่ายทอดความรู้
  - ขั้นที่ 3 การประเมินผลการถ่ายทอดความรู้

### กิจกรรม

กิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้จะเป็นกิจกรรมการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการพูดในที่ชุมชน ซึ่งผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนจะต้องได้การรับฝึกปฏิบัติ โดยการหมุนเวียนกันเป็นผู้ในที่ชุมชนตามใบกิจกรรมที่ได้รับมอบจากวิทยากรประจำกลุ่ม และประเมินผลการพูดของตนเอง เสร็จแล้วจะเปิดโอกาสให้มีการวิพากษ์การพูดในที่ชุมชนของสมาชิกกลุ่ม ส่วนวิทยากรจะมีหน้าที่สรุปเนื้อหาของวิธีการ

### ระยะเวลา

เวลาในการปฏิบัติกิจกรรมคนละ 10 นาที รวม 6 คน 60 นาที การบรรยาย 10 นาที วิพากษ์ 10 นาที และทดสอบความรู้ก่อนและหลังการปฏิบัติกิจกรรม 10 นาที รวม 1 ชั่วโมง 30 นาที

### สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม

1. ใบกิจกรรม จำนวน 6 เรื่อง
2. เอกสารประกอบการฝึกอบรม
3. แผ่นพลิกเนื้อหาประจำศูนย์

### การประเมินผล

1. การทดสอบก่อน และหลังการปฏิบัติกิจกรรม
2. สังเกตความสนใจในปฏิบัติตามกิจกรรม และการซักถาม

## แผนการใช้หลักสูตร

### ส่วนที่ 1 การดูแลสุขภาพตนเองตามสภาพปัญหาของชุมชน

ในส่วนที่ 1 นี้ เนื้อหาประกอบด้วย โรคติดต่อที่เป็นปัญหาของชุมชน โรคเรื้อรังที่เป็นปัญหาของชุมชน การให้ยา การเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร และการป้องกันอันตรายจากสารเคมีทางการเกษตร วิธีการอบรมจะใช้การบรรยายประกอบสื่อ รายละเอียดมีดังนี้

#### 1.1 โรคติดต่อที่เป็นปัญหาของชุมชน

##### สภาพปัญหาและความจำเป็น

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ขาดความรู้หรือมีความรู้ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับปัญหาและอันตรายจากโรคติดต่อที่เป็นปัญหาในชุมชน ส่งผลทำให้มีการระบาดของโรคติดต่อในชุมชนของตนเอง

##### จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

เมื่อสิ้นสุดการอบรม ผู้เข้ารับการอบรมสามารถ

1. อธิบายถึงความสำคัญของโรคได้ถูกต้อง
2. ระบุสาเหตุที่ทำให้เกิดโรคได้ถูกต้อง
3. จำแนกอาการของโรคได้ถูกต้อง
4. บอกวิธีการป้องกันและรักษาพยาบาลโรคได้ถูกต้อง
5. สามารถที่จะนำหลักการป้องกันและรักษาพยาบาลโรคไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่าง

เหมาะสม

##### แผนการสอน

| เนื้อหาวิชา                                                                                          | กิจกรรม<br>และวิธีการอบรม           | สื่อประกอบ<br>การอบรม                              | การวัด<br>และประเมินผล                                                                                     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|----------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. ปัญหาและอันตราย<br>ของโรค<br>2. สาเหตุของโรค<br>3. อาการของโรค<br>4. การป้องกันและ<br>รักษาพยาบาล | 1. วิทยากรบรรยาย<br>2. ตอบข้อซักถาม | 1. แผ่นใส<br>2. ภาพพลิก<br>3. เอกสาร<br>ประกอบอบรม | 1. แบบสอบถามความรู้<br>และทักษะเรื่องโรคติดต่อ<br>ที่เป็นปัญหาของชุมชน<br>2. สังเกตความสนใจใน<br>การซักถาม |

## 1.2 โรคเรื้อรังที่เป็นปัญหาของชุมชน

### สภาพปัญหาและความจำเป็น

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน(อสม.) ขาดความรู้หรือมีความรู้ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับปัญหาและอันตรายจากโรคเรื้อรังที่เป็นปัญหาในชุมชน ส่งผลทำให้มีการระบาดของโรคเรื้อรังในชุมชนของตนเอง

### จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. อธิบายถึงความสำคัญของโรคได้ถูกต้อง
2. ระบุสาเหตุที่ทำให้เกิดโรคได้ถูกต้อง
3. จำแนกอาการของโรคได้ถูกต้อง
4. บอกวิธีการป้องกันและรักษาพยาบาลโรคได้ถูกต้อง
5. สามารถที่จะนำหลักการป้องกันและรักษาพยาบาลโรคไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่าง

เหมาะสม

### แผนการสอน

| เนื้อหาวิชา                                                                                          | กิจกรรม<br>และวิธีการอบรม           | สื่อประกอบ<br>การอบรม                              | การวัด<br>และประเมินผล                                                                                     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|----------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. ปัญหาและอันตราย<br>ของโรค<br>2. สาเหตุของโรค<br>3. อาการของโรค<br>4. การป้องกันและ<br>รักษาพยาบาล | 1. วิทยากรบรรยาย<br>2. ตอบข้อซักถาม | 1. แผ่นใส<br>2. ภาพพลิก<br>3. เอกสาร<br>ประกอบอบรม | 1. แบบสอบถามความรู้<br>และทักษะเรื่องโรคติดต่อ<br>ปัญหาที่เป็นของชุมชน<br>2. สังเกตความสนใจใน<br>การซักถาม |

### 1.3 การใช้ยา

#### สภาพปัญหาและความจำเป็น

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ขาดความรู้หรือมีความรู้ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับปัญหาและอันตรายจากการใช้ยาที่ไม่ถูกต้อง ทำให้เกิดการใช้ยาที่ผิด ๆ ซึ่งส่งผลต่อสุขภาพของประชาชนในระยะยาว

#### จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. ระบุชื่อยาสามัญประจำบ้านได้อย่างถูกต้อง
2. ระบุวิธีการใช้ยาได้อย่างถูกต้อง
3. ปฏิบัติตนในเรื่องการเลือกใช้ยาได้อย่างถูกต้อง
4. สามารถที่จะนำวิธีการเลือกใช้ยาที่เหมาะสมไปใช้ในชีวิตประจำวัน

#### แผนการสอน

| เนื้อหาวิชา                                                                   | กิจกรรม<br>และวิธีการอบรม           | สื่อประกอบ<br>การอบรม                                   | การวัด<br>และประเมินผล                                                            |
|-------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|---------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|
| 1. ความรู้เกี่ยวกับยา<br>สามัญประจำบ้าน<br>2. การปฏิบัติตนในการ<br>เลือกใช้ยา | 1. วิทยากรบรรยาย<br>2. ตอบข้อซักถาม | 1. แผ่นใส<br>2. ตัวอย่างยา<br>3. เอกสาร<br>ประกอบกรอบรม | 1. แบบสอบถามความรู้<br>และทักษะเรื่องการใช้ยา<br>2. สังเกตความสนใจ<br>ในการซักถาม |

#### 1.4 การเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร

##### สภาพปัญหาและความจำเป็น

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ขาดความรู้หรือมีความรู้ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับปัญหาและอันตรายจากการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร ทำให้เป็นสาเหตุของการเกิดโรคในระบบทางเดินอาหารและโรคอื่น ๆ อีกหลายชนิดในชุมชน

##### จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. บอกคำจำกัดความทั่วไปของผลิตภัณฑ์อาหารชนิดต่างๆได้
2. ระบุคำจำกัดความของภาชนะบรรจุอาหารที่ปลอดภัยได้
3. ระบุฉลากผลิตภัณฑ์อาหารได้อย่างถูกต้อง
4. เลือกซื้อผลิตภัณฑ์ได้อย่างถูกต้อง
5. สามารถที่จะนำวิธีการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหารไปใช้ในชีวิตประจำวัน

##### แผนการสอน

| เนื้อหาวิชา                      | กิจกรรม<br>และวิธีการอบรม   | สื่อประกอบ<br>การอบรม      | การวัด<br>และประเมินผล                       |
|----------------------------------|-----------------------------|----------------------------|----------------------------------------------|
| 1. ลักษณะทั่วไป<br>ของผลิตภัณฑ์  | 1. วิชยากรบรรยาย            | 1. แผ่นใส                  | 1. แบบสอบถามความรู้                          |
| 2. ภาชนะบรรจุ                    | 2. สาธิตการตรวจ<br>สอบอาหาร | 2. ตัวอย่าง<br>อาหาร       | และทักษะเรื่องการ<br>เลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร |
| 3. ฉลากผลิตภัณฑ์<br>อาหาร        | 3. ตอบข้อซักถาม             | 3. เอกสาร<br>ประกอบการอบรม | 2. สังเกตความสนใจ<br>ในการซักถาม             |
| 4. วิธีการเลือกซื้อ<br>ผลิตภัณฑ์ |                             |                            |                                              |

### 1.5 การป้องกันอันตรายจากสารเคมีทางการเกษตร

#### สภาพปัญหาและความจำเป็น

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ขาดความรู้หรือมีความรู้ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับปัญหาและอันตรายจากสารเคมีทางการเกษตร ทำให้ใช้สารเคมีดังกล่าวอย่างไม่ถูกต้อง ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในชุมชนทั้งผู้ที่ใช้สารเคมี ฯ และผู้ที่อยู่ใกล้เคียง รวมทั้งผู้บริโภคผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่ผ่านการใช้สารเคมี ฯ

#### จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. บอกชนิดของสารเคมีที่ใช้ทางการเกษตรได้ถูกต้อง
2. อธิบายถึงอันตรายจากการใช้สารเคมีทางการเกษตรได้
3. บอกวิธีการใช้สารเคมีทางการเกษตรที่ปลอดภัยได้ถูกต้อง
4. บอกวิธีการปฐมพยาบาลเมื่อได้รับสารเคมีได้ถูกต้อง
5. เลือกใช้สารเคมีได้ตรงกับปัญหาทางการเกษตร
6. สามารถที่จะนำวิธีการป้องกันอันตรายจากสารเคมีทางการเกษตรไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ประจำวัน

#### แผนการสอน

| เนื้อหาวิชา                                                                                                                                                                           | กิจกรรม<br>และวิธีการอบรม           | สื่อประกอบ<br>การอบรม                                 | การวัด<br>และประเมินผล                                                                                      |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|-------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. ชนิดของสารเคมีทางการเกษตร<br>2. อันตรายจากการใช้สารเคมีทางการเกษตร<br>3. วิธีการใช้สารเคมีทางการเกษตร<br>4. การปฐมพยาบาลเมื่อได้รับสารเคมี<br>5. วิธีการเลือกใช้สารเคมีทางการเกษตร | 1. วิทยากรบรรยาย<br>2. ตอบข้อซักถาม | 1. แผ่นใส<br>2. ภาพพลิก<br>3. เอกสารประกอบ<br>การอบรม | 1. แบบสอบถามความรู้และทักษะเรื่อง<br>การป้องกันอันตรายจากสารเคมีทางการเกษตร<br>2. สังเกตความสนใจในการซักถาม |

## ส่วนที่ 2 วิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ

ในส่วนนี้ เนื้อหาประกอบด้วย การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีปากต่อปาก การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีประชุมกลุ่ม การถ่ายทอดความรู้โดยการจัดหอกระจายข่าว การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดบอร์ดความรู้ และการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการพูดในที่ชุมชน วิธีการอบรมจะใช้การอบรมแบบศูนย์การเรียนรู้

### 1.1 การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีปากต่อปาก

#### สภาพปัญหาและความจำเป็น

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ไม่มีความรู้เรื่องการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีปากต่อปากที่ถูกต้อง และเหมาะสมสำหรับการดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้กับประชาชน จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. บอกประโยชน์และเวลา/สถานการณ์ที่เหมาะสมในการนำเอาวิธีการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีปากต่อปากไปใช้
2. ระบุวิธีการเตรียมการก่อนการถ่ายทอดความรู้ได้อย่างถูกต้อง
3. ปฏิบัติการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีปากต่อปากได้อย่างถูกต้อง
4. บอกวิธีการประเมินผลการถ่ายทอดความรู้ได้ถูกต้อง
5. สามารถที่จะนำวิธีการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีปากต่อปากไปใช้ได้อย่างเหมาะสม

#### แผนการสอน

| เนื้อหาวิชา                                                                                                                                                                          | กิจกรรม<br>และวิธีการอบรม                                                                                                                   | สื่อประกอบ<br>การอบรม             | การวัด<br>และประเมินผล                                                                                    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. ความรู้เกี่ยวกับการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีปากต่อปาก<br>- คำจำกัดความ<br>- เวลา/สถานการณ์การนำไปใช้<br>2. ขั้นตอนในการถ่ายทอดความรู้<br>- การเตรียมการ<br>- ดำเนินการ<br>- ประเมินผล | 1. วิทยากรแจกใบกิจกรรม<br>2. หมุนเวียนกันส่งข่าวสาร<br>3. ประเมินผลการส่งข่าวสารของตนเอง<br>4. วิทยากรส่งข่าวสารของสมาชิก<br>5. วิทยากรสรุป | 1. ใบกิจกรรม<br>2. แผนพลิกเนื้อหา | 1. แบบทดสอบความรู้และทักษะเรื่องการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีปากต่อปาก<br>2. สังเกตความสนใจในการปฏิบัติกิจกรรม |

## 1.2 การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการประชุมกลุ่ม

### สภาพปัญหาและความจำเป็น

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ไม่มีความรู้เรื่องการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการประชุมกลุ่มที่ถูกต้อง และเหมาะสมสำหรับการดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้กับประชาชน

### จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. บอกประโยชน์และเวลา/สถานการณ์ที่เหมาะสมในการนำเอาวิธีการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการประชุมกลุ่ม
2. ระบุวิธีการเตรียมการก่อนการถ่ายทอดความรู้ได้อย่างถูกต้อง
3. ปฏิบัติการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการประชุมกลุ่มได้อย่างถูกต้อง
4. บอกวิธีการประเมินผลการถ่ายทอดความรู้ได้ถูกต้อง
5. สามารถที่จะนำวิธีการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการประชุมกลุ่มไปใช้อย่างเหมาะสม

### แผนการสอน

| เนื้อหาวิชา                                                                                                                                                                                                | กิจกรรม<br>และวิธีการอบรม                                                                                                                                                           | สื่อประกอบ<br>การอบรม              | การวัด<br>และประเมินผล                                                                                                         |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. ความรู้เกี่ยวกับการ<br>ถ่ายทอดความรู้โดยวิธี<br>ประชุมกลุ่ม<br>- คำจำกัดความ<br>- เวลา/สถานการณ์<br>การนำไปใช้<br><br>2. ขั้นตอนในการถ่าย<br>ทอดความรู้<br>- การเตรียมการ<br>- ดำเนินการ<br>- ประเมินผล | 1. วิทยากรแจกใบ<br>กิจกรรม<br>2. หมุนเวียนกันจัด<br>ประชุมกลุ่ม<br>3. ประเมินผลการ<br>จัดประชุมกลุ่มของ<br>ตนเอง<br>4. วิทยากรจัด<br>ประชุมกลุ่มของ<br>กลุ่มตนเอง<br>5. วิทยากรสรุป | 1. ใบกิจกรรม<br>2. แผ่นพลิกเนื้อหา | 1. แบบทดสอบความรู้<br>และทักษะเรื่องการ<br>ถ่ายทอดความรู้โดยวิธี<br>การประชุมกลุ่ม<br>2. สังเกตความสนใจใน<br>การปฏิบัติกิจกรรม |

### 1.3 การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดหออกระจายข่าว

#### สภาพปัญหาและความจำเป็น

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ไม่มีความรู้เรื่องการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดหออกระจายข่าวที่ถูกต้อง และเหมาะสมสำหรับการดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้กับประชาชน

#### จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. บอกประโยชน์และเวลา/สถานการณ์ที่เหมาะสมในการนำเอาวิธีการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดหออกระจายข่าว

2. ระบุวิธีการเตรียมการก่อนการถ่ายทอดความรู้ได้อย่างถูกต้อง

3. ปฏิบัติการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดหออกระจายข่าวได้อย่างถูกต้อง

4. บอกวิธีการประเมินผลการถ่ายทอดความรู้ได้ถูกต้อง

5. สามารถที่จะนำวิธีการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดหออกระจายข่าวไปใช้อย่าง

เหมาะสม

#### แผนการสอน

| เนื้อหาวิชา                                                                                                                                                                                    | กิจกรรม<br>และวิธีการอบรม                                                                                                                                             | สื่อประกอบ<br>การอบรม              | การวัด<br>และประเมินผล                                                                                              |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. ความรู้เกี่ยวกับการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดหออกระจายข่าว<br>- คำจำกัดความ<br>- เวลา/สถานการณ์การนำไปใช้<br>2. ขั้นตอนในการถ่ายทอดความรู้<br>- การเตรียมการ<br>- ดำเนินการ<br>- ประเมินผล | 1. วิทยากรแจกใบกิจกรรม<br>2. หมุนเวียนกันจัดหออกระจายข่าว<br>3. ประเมินผลการจัดหออกระจายข่าวของตนเอง<br>4. วิพากษ์การจัดหออกระจายข่าวของสมาชิกกลุ่ม<br>5. วิทยากรสรุป | 1. ใบกิจกรรม<br>2. แผ่นพลิกเนื้อหา | 1. แบบทดสอบความรู้และทักษะเรื่องการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดหออกระจายข่าว<br>2. สังเกตความสนใจในการปฏิบัติกิจกรรม |

#### 1.4 การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดบอร์ดความรู้

##### สภาพปัญหาและความจำเป็น

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ไม่มีความรู้เรื่องการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดบอร์ดความรู้ที่ถูกต้อง และเหมาะสมสำหรับการดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้กับประชาชน  
จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. บอกประโยชน์และเวลา/สถานการณ์ที่เหมาะสมในการนำเอาวิธีการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดบอร์ดความรู้
2. ระบุวิธีการเตรียมการก่อนการถ่ายทอดความรู้ได้อย่างถูกต้อง
3. ปฏิบัติการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดบอร์ดความรู้ได้อย่างถูกต้อง
4. บอกวิธีการประเมินผลการถ่ายทอดความรู้ได้อย่างถูกต้อง
5. สามารถที่จะนำวิธีการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดบอร์ดความรู้ไปใช้อย่างเหมาะสม

##### แผนการสอน

| เนื้อหาวิชา                                                                                                                                                                                                | กิจกรรม<br>และวิธีการอบรม                                                                                                                                                       | สื่อประกอบ<br>การอบรม              | การวัด<br>และประเมินผล                                                                                                             |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. ความรู้เกี่ยวกับการ<br>ถ่ายทอดความรู้โดยวิธี<br>จัดบอร์ดความรู้<br>- คำจำกัดความ<br>- เวลา/สถานการณ์<br>การนำไปใช้<br>2. ขั้นตอนในการ<br>ถ่ายทอดความรู้<br>- การเตรียมการ<br>- ดำเนินการ<br>- ประเมินผล | 1. วิทยากรแจกใบ<br>กิจกรรม<br>2. ช่วยกันจัดบอร์ด<br>ความรู้<br>3. ประเมินผลการ<br>จัดบอร์ดความรู้ของ<br>ตนเอง<br>4. วิพากษ์การจัด<br>บอร์ดความรู้ของ<br>กลุ่ม<br>5. วิทยากรสรุป | 1. ใบกิจกรรม<br>2. แผ่นพลิกเนื้อหา | 1. แบบทดสอบความรู้<br>และทักษะเรื่องการ<br>ถ่ายทอดความรู้โดยวิธี<br>การจัดบอร์ดความรู้<br>2. สังเกตความสนใจ<br>ในการปฏิบัติกิจกรรม |

### 1.5 การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการพูดในที่ชุมชน

#### สภาพปัญหาและความจำเป็น

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ไม่มีความรู้เรื่องการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการพูดในที่ชุมชนที่ถูกต้อง และเหมาะสมสำหรับการดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้กับประชาชน  
จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. บอกประโยชน์และเวลา/สถานการณ์ที่เหมาะสมในการนำเอาวิธีการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการพูดในที่ชุมชน
2. ระบุวิธีการเตรียมการก่อนการถ่ายทอดความรู้ได้อย่างถูกต้อง
3. ปฏิบัติการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการพูดในที่ชุมชนได้อย่างถูกต้อง
4. บอกวิธีการประเมินผลการถ่ายทอดความรู้ได้ถูกต้อง
5. สามารถที่จะนำวิธีการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการพูดในที่ชุมชนไปใช้อย่างเหมาะสม

#### แผนการสอน

| เนื้อหาวิชา                                                                                                                                                                                              | กิจกรรม<br>และวิธีการอบรม                                                                                                                                                               | สื่อประกอบ<br>การอบรม                  | การวัด<br>และประเมินผล                                                                                                           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. ความรู้เกี่ยวกับการ<br>ถ่ายทอดความรู้โดยวิธี<br>พูดในที่ชุมชน<br>- คำจำกัดความ<br>- เวลา/สถานการณ์<br>การนำไปใช้<br>2. ขั้นตอนในการ<br>ถ่ายทอดความรู้<br>- การเตรียมการ<br>- ดำเนินการ<br>- ประเมินผล | 1. วิทยากรแจก<br>ใบกิจกรรม<br>2. หมุนเวียนกันฝึก<br>พูดในที่ชุมชน<br>3. ประเมินผลการ<br>พูดในที่ชุมชนของ<br>ตนเอง<br>4. วิพากษ์การพูด<br>ในที่ชุมชนของ<br>สมาชิกกลุ่ม<br>5. วิทยากรสรุป | 1. ใบกิจกรรม<br>2. แผ่นพลิก<br>เนื้อหา | 1. แบบทดสอบความรู้<br>และทักษะเรื่องการ<br>ถ่ายทอดความรู้โดยวิธี<br>การพูดในที่ชุมชน<br>2. สังเกตความสนใจ<br>ในการปฏิบัติกิจกรรม |

## แนวทางการการดำเนินการฝึกอบรม

### วัตถุประสงค์ในการฝึกอบรม

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ และทักษะในการดูแลสภาพตนเองตามสภาพปัญหาของชุมชน
2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ และทักษะในการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ

### ขั้นตอนในการฝึกอบรม

การฝึกอบรมตามคู่มือนี้แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

#### ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการฝึกอบรม

การเตรียมการฝึกอบรมเป็นขั้นตอนแรกในการฝึกอบรมมีความสำคัญมากต่อการฝึกอบรม เนื่องจากเป็นขั้นตอนที่ผู้จัดการฝึกอบรมต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นก่อนการดำเนินการฝึกอบรม โดยมีส่วนประกอบที่สำคัญดังนี้

1. **หลักสูตรฝึกอบรม** ผู้จัดการฝึกอบรมควรส่งหลักสูตรฝึกอบรมไปให้วิทยากรศึกษาอย่างน้อย 1 สัปดาห์ โดยศึกษาคู่กับคู่มือวิทยากร
2. **คู่มือวิทยากร** ผู้จัดการฝึกอบรมควรส่งคู่มือวิทยากรไปให้วิทยากรศึกษาอย่างน้อย 1 สัปดาห์ โดยศึกษาคู่กับหลักสูตรการฝึกอบรม
3. **เอกสารประกอบการฝึกอบรม** เป็นเอกสารสำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรมใช้ในการประกอบการฝึกอบรม ซึ่งผู้จัดการฝึกอบรมควรแจกให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมในวันลงทะเบียนเพื่อเข้ารับการฝึกอบรม
4. **สถานที่ฝึกอบรม** เนื่องจากหลักสูตรการฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เป็นการฝึกอบรมที่ใช้วิธีการฝึกอบรมที่หลากหลายประกอบไปด้วยการบรรยาย การบรรยายประกอบสื่อ การบรรยายประกอบการสาธิต และศูนย์การเรียนรู้ ซึ่งในแต่ละศูนย์การเรียนรู้จะมีวิธีการอบรมที่แตกต่างกัน ดังนั้นสถานที่ฝึกอบรมควรมีพื้นที่ที่จะเอื้ออำนวยต่อวิธีการฝึกอบรม โดยควรมีทั้งสถานที่บรรยาย และสถานที่ใช้สำหรับจัดศูนย์การเรียนรู้
5. **ผู้เข้ารับการฝึกอบรม** ผู้จัดการฝึกอบรมจะต้องประสานงานกับสถานีนอนามัยหรือโรงพยาบาลเจ้าของพื้นที่ เพื่อประสานงานให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเข้ารับการฝึกอบรม อย่างน้อย 1 สัปดาห์
6. **วิทยากร** ผู้จัดการฝึกอบรมต้องประสานงานกับผู้บังคับบัญชาของวิทยากรในการขอความสนับสนุนวิทยากรในการฝึกอบรม และเนื่องจากวิทยากรจะเป็นเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่ ควรแจ้งให้ทราบล่วงหน้าเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 1 สัปดาห์ก่อนกำหนดการ และควรมีหนังสือราชการแจ้งถึงผู้บังคับบัญชาด้วย จำนวนวิทยากรควรมี 5 คน เท่ากับจำนวนของเนื้อหาด้านปัญหา

สุขภาพและศูนย์การเรียนรู้ ทั้งนี้เพื่อไม่ให้มีวิทยากรที่มากเกินไปและวิทยากรจะได้มีเวลาอยู่กับผู้เข้ารับการฝึกอบรมตลอดระยะเวลาการฝึกอบรมซึ่งจะทำให้เกิดความคุ้นเคยและเป็นกันเองกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม อีกทั้งความรู้ที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะได้รับก็จะเป็นแนวทางเดียวกัน โดยวิทยากรมีหน้าที่ 2 ลักษณะ คือ

1. ให้ความรู้ตามปัญหาสุขภาพของชุมชน
2. เป็นวิทยากรประจำศูนย์การเรียนรู้ต่างๆ

**7. สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม** ผู้จัดการฝึกอบรมจะต้องจัดเตรียมล่วงหน้า ตามรายละเอียดที่บรรจุไว้ในแต่ละกิจกรรม และควรปรึกษากับวิทยากรก่อนล่วงหน้าด้วย สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรมนี้ จำเป็นจะต้องจัดเตรียมให้พร้อม เนื่องจากบางอย่างมีความจำเพาะไม่สามารถที่จะจัดหาได้โดยทั่วไป

**8. งบประมาณ** การกำหนดงบประมาณต้องมีการคำนวณอย่างละเอียดถูกต้อง และควรจะมีการสืบราคาของค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ก่อนการเขียนโครงการ เช่น ค่าอาหาร ค่าวัสดุอุปกรณ์ และค่าตอบแทนต่างๆ เป็นต้น

## ขั้นตอนที่ 2 กระบวนการฝึกอบรม

### 1. กิจกรรมการจัดอบรม

จัดการฝึกอบรม 2 วัน โดยวันแรกผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องเข้ารายงานตัวยังสถานที่ฝึกอบรม เวลา 08.00 น. เพื่อลงทะเบียน รับเอกสารและคำชี้แจงหลักสูตรการฝึกอบรม และเริ่มกิจกรรมตามหลักสูตร

**ตารางการฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน  
เรื่องการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ**

**วันที่ 1 ของการฝึกอบรม**

เวลา

|                  |                                                                 |
|------------------|-----------------------------------------------------------------|
| 08.30 - 09.00 น. | รายงานตัวลงทะเบียนเข้ารับการฝึกอบรม                             |
| 09.00 - 09.30 น. | พิธีเปิด                                                        |
| 09.30 - 10.00 น. | บรรยายการดูแลสุขภาพตนเอง เรื่อง โรคติดต่อที่เป็นปัญหาของชุมชน   |
| 10.00 - 10.30 น. | บรรยายการดูแลสุขภาพตนเอง เรื่อง โรคเรื้อรังที่เป็นปัญหาของชุมชน |
| 10.30 - 12.00 น. | การฝึกปฏิบัติการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ 1                      |
| 12.00 - 13.00 น. | พักรับประทาน                                                    |
| 13.00 - 14.30 น. | การฝึกปฏิบัติการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ 2                      |
| 14.30 - 16.00 น. | การฝึกปฏิบัติการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ 3                      |
| 16.00 - 16.30 น. | สรุปผลการฝึกอบรมวันที่ 1                                        |

**วันที่ 2 ของการฝึกอบรม**

เวลา

|                  |                                                                            |
|------------------|----------------------------------------------------------------------------|
| 09.00 - 09.45 น. | บรรยายการดูแลสุขภาพตนเอง เรื่อง การใช้ยา                                   |
| 09.45 - 11.15 น. | การฝึกปฏิบัติการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ 4                                 |
| 11.15 - 12.00 น. | บรรยายการดูแลสุขภาพตนเอง เรื่อง การเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร                 |
| 12.00 - 13.00 น. | พักรับประทาน                                                               |
| 13.00 - 14.30 น. | การฝึกปฏิบัติการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ 5                                 |
| 14.30 - 15.00 น. | บรรยายการดูแลสุขภาพตนเอง เรื่อง การป้องกันอันตรายจากสารเคมี<br>ทางการเกษตร |
| 15.00 - 16.00 น. | สรุปเนื้อหาวิธีการถ่ายทอดความรู้                                           |
| 16.00 - 16.30 น. | สรุปผลการฝึกอบรม และปิดการฝึกอบรม                                          |

## 2. วิธีการฝึกอบรม

การฝึกอบรมในครั้งนี้ เป็นฝึกอบรมผู้ใหญ่ ดังนั้นวิธีการฝึกอบรมจำเป็นจะต้องมีความหลากหลายเพื่อไม่ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความเบื่อหน่ายในการฝึกอบรม ซึ่งเป็นวิธีการฝึกอบรมที่เน้นผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นสำคัญ โดยมุ่งให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับประสบการณ์ทั้งภาคทฤษฎีและนำทฤษฎีที่ได้จากการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนจะต้องได้รับการฝึกปฏิบัติทุกกิจกรรม โดยมีวิทยากรเป็นผู้นำทาง กระตุ้น และสรุปแนวทางการปฏิบัติ

บทบาทที่สำคัญของวิทยากร คือ กระตุ้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีการแสดงออก อภิปรายโต้แย้ง และสรุปเป็นความเข้าใจที่ถูกต้อง รวมทั้งบรรยายในเนื้อหาที่จำเป็น

การเรียนรู้โดยการบรรยายประกอบสื่อ และการบรรยายประกอบการสาธิต จะเป็นประสบการณ์ที่จะนำไปสู่การปฏิบัติจริงตามวิธีการถ่ายทอดความรู้ต่างๆ โดยการบรรยายนั้น จะเน้นเฉพาะเนื้อหาที่จำเป็นและสำคัญต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของชาวบ้าน

การเรียนรู้โดยศูนย์การเรียนรู้ มีความสำคัญมาก เนื่องจากหลักสูตรมีความต้องการที่จะให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการบรรยายไปสู่การปฏิบัติ และในการฝึกปฏิบัติที่ได้ผลนั้นจะต้องใช้กับกลุ่มเล็กๆ อีกทั้งหลักสูตรมีการฝึกปฏิบัติวิธีการถ่ายทอดความรู้หลายวิธีการ จึงจำเป็นที่จะต้องใช้วิธีการเรียนรู้แบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานจริงได้ต่อไป

การฝึกอบรมตามหลักสูตรจะใช้เวลา 2 วัน และเนื้อหาที่เป็นความรู้มีมากจึงจำเป็นจะต้องมีการสลับกันระหว่างการให้ความรู้โดยการบรรยายและการฝึกปฏิบัติ รวมทั้งมีการสรุปผลการฝึกอบรมในครั้งนี้ด้วย เพื่อชี้ให้เห็นจุดดีและจุดด้อยของแต่ละวิธีการ

## ขั้นตอนที่ 3 การประเมินผลการฝึกอบรม

การประเมินผลการฝึกอบรม ใช้วิธีการต่างๆ ดังนี้

### 1. ใช้แบบทดสอบและแบบสอบถามต่างๆ ดังนี้

1.1 แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับปัญหาสุขภาพของชุมชน ซึ่งจะทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม

1.2 แบบสอบถามทักษะเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพของชุมชน ซึ่งจะทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม

1.3 แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับวิธีการถ่ายทอดความรู้ ซึ่งจะทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม

1.4 แบบสอบถามทักษะเกี่ยวกับวิธีการถ่ายทอดความรู้ ซึ่งจะทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม

1.5 แบบสอบถามความเหมาะสมของหลักสูตรของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

2. สังเกตความสนใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม
3. ประเมินจากผลงานที่ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำในระหว่างการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ
4. จากการสังเกตการออกความคิดเห็น และกล้าแสดงออกในการปฏิบัติกิจกรรม